

todor čalovski

kasno je već

NAŠ BAGREM

ATANASU VANGELOVU

Između lipa, između javora, između topola,
između svih stvarnih i izmišljenih božanstva
stajao je naš bagrem koga smo sanjali
velik i nepodatljiv proučavanju
Ti si lovio miris njegovih cvetova
ja sam mu vraćao muziku među lišće
Ti si vabio plašljivu pticu između granja
ja sam crtao napuštena lica njegove kore
A zatim smo zajedno silazili u njegovo korenje
do mračnih mesta njegovog trajanja
spremni za svaki podvig
koji je mogao da im vrati hrabrost
tim davno otseljenim sokolarima.

Kod nas kao u svakoj sveobuhvatnosti
reči su imale nešto više od samih njih
od samih nas i svaka nepažnja
mogla je da vrati zrak suncu
plod korenu a nas kao daleku prašinu
da raseje između nebesa
gde se vreme leći, gde smrt se otkriva
u svom savršenstvu i samoubistveno plaši Lepotu

A viteza nema gde nje nema
i veća umetnost je
metak da se proglašuje za svoga brata
nego istina u koju ne veruje niko
Da se odbrani reč gde more
ostaje bez svojih kormilara

Jednom u tajni predeo taj bagrem će nas vratiti
gde nećeš znati gde prestaju prošle zablude
gde počinje budućnost, a gde miruju sadašnja uzbuđenja
A opet sve će se kretati i sve će menjati svoje mesto
i sve će biti imaginarno i trojno toliko istinito
kao ukus ananasa, kao manifest karanfila
kao morničav monolog brodolomnih snoviđenja
kao krst pauka, kao ovo patetično vreme
i nećeš znati da li će pesma prepoznati svog pesnika
kada nam zasade modar cvet između slepih očiju
i svejedno će nam biti da li će nas poslednje ili prve
prozvati u tom nestvarnom jutru rasipnički savršenom
koje ne zna svoju rosu da čuva
A naš sanjani bagrem
možda će bez nas istinitije cvetati.

NOĆ U KOJOJ TE NEMA

Ta luda noć u nekoj ptici me prepeva.
Strah me je da joj pridem da joj se približim,
ona me ne prima polovičnog, ne odriče me
Samo još strah me čuva da joj se ne predam.
Dovoljno je da se ukaže Reč kraj bitke da bude drugačiji,
dovoljno je da uvidi se razlika između zmije i kičme
i sve što nas odvaja i sve što pogrešno nas meri
ponovo da se useli u tu napuštenu nadstvarnost
u kojoj naše prisustvo nije bilo ograničeno ničim
u kojoj sam mogao da te izgubim i opet da te vratim,
u kojoj nisam morao da proveravam koliko sam svoj,
a koliko ničiji,
zlatna galijo, neshvaćen hramu njihovih serdarskih bolesti.

KASNO JE VEĆ

Kasno je već da se ostane u sopstvenom telu
— više ta besciljna prisutnost
što kao limena konzerva lupa ulicama
Ona koja je mogla zvezdama da se upravlja u hodu
senkama da se vraća u svoj početak
da zna na prste kozje puteljke ljubavi
sirće da pretvara u vino, vosak da vrati u med,
hleb u pšenicu, brazdu u planinski potok
imala je reč pre bola i poslednjeg lava u mom zodijaku
svejedno joj je bilo da li mi je draže ono što zna
ili ono što ne zna,
da li joj je prijatelj nevidljivi neprijatelj
koji mi je šetao u svestu kada bi je video
Baš tada kada krtica nije znala koliko je slepa
kada riba nije mogla da napusti vodu
Adam je poljubio Evu, Kain je ubio Avelja, Juda je izdao Hrista,
bila je uništena utroba u kojoj se začela vatra
reka je otvorila dno, nebo je glasalo za noć,
za mojim glasom se tragalo kao za najnovijim lekrom protiv raka,
čista priroda bolovala je presađivanje tuđih srca
bačeno daleko koplje zalaza padalo je do mene,
školjka nije poznavala svoj biser, sneg hladnoću,
cveće ja padalo pred zrakom kao opareno slanom,
vulkan se ispovedao suncu, kiša oblaku svom,
raskošćen dim vraćao se listu duvana,
gradovi u preseljavanju nisu imali među se šta da obećaju
ja sam gledao kako u daljini sa poludelim pesmom
dogoreva i moja godina dvadeset i treća.

Sa makedonskog jezika prepevala:
TAMARA ARSOVSKA